

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізико-математичний
Кафедра методики викладання фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі

СИЛАБУС

до навчальної дисципліни

«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 015 Професійна освіта (Охорона праці)
за освітньою програмою Професійна освіта (Охорона праці, технічна творчість)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	Безпека життєдіяльності
Мова викладання	українська
Викладачі	Мендерецький Вадим Владиславович
Профайл викладачів	http://geo.kpnu.edu.ua/
E-mail	menderetskyi.vadim@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODL	
Консультації	

2. Анотація до курсу

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Охорона праці, технічна творчість)» підготовки бакалаврів за спеціальністю 015 Професійна освіта (Охорона праці). Дисципліна відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки, компонент нормативних дисциплін. Предметом вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей виникнення подій, що можуть спричинити небезпечні ситуації, розроблення методів прогнозування, виявлення та ідентифікації небезпечних шкідливих факторів, оцінювання впливу їх на людину й середовище, комплексне вивчення принципів взаємодії людини з технічними засобами та навколишнім середовищем. На підставі цього розробляють засоби і способи захисту людей, територій, середовища. Програма навчальної дисципліни містить один змістовий модуль.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни полягає в тому, щоб сформувати у людини свідоме й відповідальне ставлення як до питань особистої безпеки так і безпеки тих, хто її оточує, навчити людину розпізнавати й оцінювати потенційні небезпеки, визначати шлях надійного захисту від них, уміти в разі потреби надати допомогу собі та іншим, а також оперативно ліквідувати наслідки прояву небезпек у різноманітних сферах людської діяльності.

Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладачів і студентів, особистісно орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності студента.

4. Формат курсу

Комбіноване навчання (очний курс з елементами дистанційного навчання).

5. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

- здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо;
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- здатність до самовдосконалення та саморозвитку;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності;
- здатність здійснювати правове забезпечення професійної діяльності в освітній сфері, сфері охорони праці, цивільного захисту населення, убезпечення життєдіяльності людини, охорони довкілля, контролю за виробничою діяльністю;
 - здатність засвоювати теоретичні основи і практично використовувати методи запобігання виникненню небезпечних ситуацій, нейтралізації їх наслідків, організації професійної діяльності в надзвичайних умовах;
 - здатність вирішувати професійні завдання з охорони праці з обов'язковим урахуванням міжнародних та державних вимог зі створення та функціонування системи управління охорони праці на рівні підприємства та установи;
 - здатність забезпечувати профілактику виробничого травматизму та професійних захворювань;
 - здатність організовувати контроль за дотриманням трудової дисципліни та правил безпечної експлуатації інструментів і технологічного обладнання, вимог з охорони праці, протипожежної безпеки та захисту довкілля;
 - здатність на практиці здійснювати ефективну професійну взаємодію, що сприяє вирішенню широкого спектру завдань (у сфері безпеки життєдіяльності та охорони праці).

Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- як використовувати принципи наукових досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток надзвичайних ситуацій;
- володіння новими методами підвищення надійності і стійкості технічних об'єктів, локалізації і ліквідації наслідків НС.

вміти:

- аналізувати й оцінювати небезпечні і шкідливі виробничі фактори;
- організовувати та проводити навчально-тренувальні заняття для відпрацювання дій при можливих аварійних ситуаціях.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1	
Семестр вивчення	1	
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120	
Кількість годин навчальних занять	48	
Лекційні заняття	14	
Практичні заняття	16	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	18	
Самостійна та індивідуальна робота	72	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

7. Пререквізити курсу

Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення 10 тем, з яких 10 висвітлюються в процесі лекційних занять і 10 тем на практичних заняттях. Організація навчання передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань аналітичного, узагальнюючого характеру.

8. Політики курсу

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

- Тема 1. Категорійно-понятійний апарат БЖД.
- Тема 2. Менеджмент БЖД.
- Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей.
- Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.
- Тема 5. Соціально-політичні небезпеки.
- Тема 6. Електробезпека.
- Тема 7. Основи пожежної профілактики.

Рекомендовані джерела:

Основна

1. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи та практичний курс) : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білик, У. І. Недільська. – Кам'янець-Подільський: ТОВ : «Друк-Сервіс», 2014. – 208 с.
2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист і методика їх навчання : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білик, О. Г. Чорна, У. І. Недільська. – Кам'янець-Подільський: ТОВ : «Друк-Сервіс», 2013. – 244 с.
3. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.

4. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К. : Кам'янець-Подільський : Буйницький О.А., 2011. – 200 с.
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці (практичний курс) : / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський : Буйницький О.А., 2010. – 152 с.
6. Березуцький В. В., Васьковець Л. А., Вершиніна Н. П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
7. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. – Львів: Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ.", 2002. – 328 с.
8. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
9. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
10. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
11. Скобло Ю. С., Соколовська Т. Б., Мазоренко Д. І., Тіщенко Л. М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424 с.
12. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. – 304 с.
13. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В., Болібрех Б.В., Юхименко А.П., Савчук А.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський "Медобори", 2003.- 304 с.
14. Мендерецький В.В., Панчук О.П. Методичні рекомендації та завдання з безпеки життєдіяльності для експериментальної підготовки майбутнього учителя: Навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП АСТК, 2004. – 61 с.
15. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Баран Г.М., Олійник О.І. Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях: Навчально-методичний посібник для підготовки майбутнього учителя. - Кам'янець-Подільський: Друк ПП Буйницький О.А (студія «РУТА»), 2006. - 144 с.

Додаткова література

16. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. – Кіровоград, 1998. – 292 с.
17. Крикунов Г.Н., Беликов А.С., Залуний В.Ф. Безопасность жизнедеятельности. ЧЧ 1,2. – Днепропетровск: Пороги, 1992. – 412 с.
18. Крикунов Г.Н., Беликов А.С., Залуний В.Ф., Довгаль В.Ф. Безопасность жизнедеятельности. Ч. 3. – Днепропетровск: УкОИМАпресс, 1995. – 196 с.
19. Безопасность жизнедеятельности. Учебное пособие / Под ред. О.Н.Русака. – ЛТА СПб, 1996. –231 с.
20. Белов С.В., Морозова Л.Л., Сивков В.П. Безопасность жизнедеятельности. Ч.1 – М., ВАСОТ, 1992. – 136 с.
21. Белов С.В., Козьяков А.Ф. и др.Безопасность жизнедеятельности. Ч.2 – М., ВАСОТ, 1993. – 164 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. [Міністерство екології та природних ресурсів України](http://www.menr.gov.ua/) http://www.menr.gov.ua/.
2. [Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи](http://www.mns.gov.ua/) http://www.mns.gov.ua/.

3. [Рада національної безпеки і оборони України](http://www.rainbow.gov.ua/) <http://www.rainbow.gov.ua/>.
4. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
5. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
6. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
7. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
8. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
9. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
10. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
11. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
12. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
13. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

9. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання студентом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетенцій навчання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, захисту лабораторних досліджень, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань;
- захист лабораторних досліджень.

Критеріями оцінки є:

Усні відповіді:

- Повнота розкриття питання;
- Логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- охайність оформлення письмової роботи.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Іспит	Сума
Змістовий модуль 1			40 балів	100 балів
Поточний контроль	МКР	Сам. робота		
20 балів	20 балів	20 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичному занятті – **12 балів** за одну тему (за умови виконання всіх різновидів роботи, передбачених планами практичного заняття).

Контроль за самостійною роботою (20 балів)

Контроль за самостійною роботою відбуватиметься за допомогою бесіди (опитування), письмових відповідей та перевірки конспекту.

На самостійне опрацювання відведено 10 питань. За правильну відповідь нараховується **2 бали**, за неправильну – **0 балів**.

За результатами практичних занять студент може отримати від 12 до 20 балів. Самостійна робота: 20 балів. За написання МКР в студент може отримати від 12 до 20 балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за змістовий модуль складає 60 балів.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Вивчення дисципліни передбачає академічну доброчесність студента, вміння бути самостійним, незалежним, креативним при виконанні самостійних завдань.